

ADMONITIONES [Adm]

[I: De corpore Domini]

¹ Dixit Dominus Jesus discipulis suis: “Ego sum via, veritas et vita; nemo venit ad Patrem nisi per me. ² Si *cognovissetis* me, et Patrem meum utique *cognovissetis*; et amodo cognoscetis eum et vidistis eum. ³ Dicit ei Philippus: Domine, ostende nobis Patrem et sufficit nobis. ⁴ Dicit ei Jesus: Tanto tempore vobiscum sum et non cognovistis me? Philippe, qui videt me, videt et Patrem (Joa 14,69) meum”. ⁵ Pater lucem habitat inaccessibilem (cfr. 1 Tim 6,16), et spiritus est Deus (Joa 4,24), et Deum nemo vidit unquam (Joa 1,18). ⁶ Ideo non nisi spiritu videri potest, quia *spiritus est qui vivificat; caro non prodest quidquam* (Joa 6,64). ⁷ Sed nec Filius in eo, quod equalis est Patri, videtur ab aliquo aliter quam Pater, aliter quam Spiritus Sanctus. ⁸ Unde omnes qui viderunt Dominum Jesum secundum humanitatem, et non viderunt et crediderunt secundum spiritum et divinitatem ipsum esse verum Filium Dei, damnati sunt. ⁹ Ita et modo omnes qui vident sacramentum quod sanctificatur per verba Domini super altare per manum sacerdotis in forma panis et vini, et non vident et credunt secundum spiritum et divinitatem quod sit veraciter sanctissimum corpus et sanguis Domini nostri Jesu Christi, damnati sunt, ¹⁰ ipso Altissimo attestante, qui ait: “Hoc est corpus meum et sanguis meus novi testamenti [qui pro multis effundetur]” (cfr. Mc 14,22.24); ¹¹ et: “Qui manducat carnem meam et bibit sanguinem meum, habet vitam eternam” (cfr. Joa 6,55). ¹² Unde spiritus Domini qui habitat in fidelibus suis, ille est qui recipit sanctissimum corpus et sanguinem Domini. ¹³ Omnes alii qui non habent de eodem spiritu et presumunt recipere eum, *iudicium sibi* manducant et bibunt (cfr. 1 Cor 11,29).

¹⁴ Unde: *Filii hominum, usquequo gravi corde?* (Ps 4,3). ¹⁵ Ut quid non cognoscitis veritatem et creditis in Filium Dei (cfr. Joa 9,35)? ¹⁶ Ecce, quotidie humiliat se (cfr. Phil 2,8), sicut quando a *regalibus sedibus* (Sap 18,15) venit in uterum Virginis; ¹⁷ quotidie venit ad nos ipse humilis apparens; ¹⁸ quotidie descendit de *sinu Patris* (cfr. Joa 1,18) super altare in manibus sacerdotis. ¹⁹ Et sicut sanctis apostolis in vera carne, ita et modo se nobis ostendit in sacro pane. ²⁰ Et sicut ipsi intuitu carnis sue tantum eius carnem videbant, sed ipsum Deum esse credebant oculis spiritualibus contemplantes, ²¹ sic et nos, videntes panem et vinum oculis corporeis, videamus et credamus firmiter, eius sanctissimum corpus et sanguinem vivum esse et verum. ²² Et tali modo semper est Dominus cum fidelibus suis, sicut ipse dixit: “Ecce ego vobiscum sum usque ad consummationem seculi” (cfr. Mt 28, 20).

[II: De malo proprie voluntatis]

¹ Dixit Dominus ad Adam: De *omni ligno paradisi comede, de ligno autem scientie boni et mali ne comedas* (cfr. Gen 2,16-17). ² De omni ligno paradisi poterat comedere, quia, dum non venit contra obedientiam, non peccavit. ³ Ille enim comedit de ligno scientie boni, qui sibi suam voluntatem appropriat et se exaltat de bonis que Dominus dicit et operatur in ipso, ⁴ et sic per suggestionem diaboli et transgressionem mandati factum est *ei* pomum scientie mali. ⁵ Unde oportet quod sustineat penam.

V.1: Esser 1976 heeft *scientie* weggelaten (erratum, gecorrigeerd in 1978 en 1989)

V.2: Esser 1976 heeft *paradisi* weggelaten (erratum, gecorrigeerd in idem)

[III: De perfecta obedientia]

¹ Dicit Dominus in Evangelio: “*Qui non renuntiaverit omnibus, que possidet, non potest meus esse discipulus*” (Lc 14,33); ² et: “*Qui voluerit animam suam salvam facere perdet illam*” (Lc 9,24). ³ Ille homo relinquit omnia que possidet, et perdit *[animam suam et]* corpus suum, qui se ipsum totum prebet ad obedientiam in manibus sui prelati. ⁴ Et quidquid facit *aut* dicit quod ipse sciat quod non sit contra voluntatem eius, dum bonum sit quod facit, vera obedientia est. ⁵ Et si quando subditus videat meliora et utiliora anime sue quam ea que sibi prelatus precipiat, sua voluntarie Deo sacrificet, que autem sunt prelati, opere studeat adimplere. ⁶ Nam hec est caritativa obedientia (cfr. 1Petr 1,22), quia Deo et proximo satisfacit.

⁷ Si vero prelatus precipiat aliquid *subdito* contra animam suam, licet ei non obediat, tamen

ipsum non dimittat. ⁸ Et si ab aliquibus persecutionem inde sustinuerit, magis eos diligit propter Deum. ⁹ Nam qui prius persecutionem sustinet, quam velit a suis fratribus separari, vere permanet in perfecta obedientia, quia ponit *animam suam* (cfr. Joa 15,13) pro fratribus suis. ¹⁰ Sunt enim multi religiosi, qui sub specie meliora videndi quam que sui prelati precipiunt, retro aspiciunt (cfr. Lc 9,62) et *ad vomitum* proprie voluntatis redeunt (cfr. Prov 26,11; 2Petr 2,22); ¹¹ hii homicide sunt et propter mala sua exempla multas animas perdere faciunt.

[IV: Ut nemo appropriet sibi prelationem]

¹ *Non veni ministrari, sed ministrare* (cfr. Mt 20,28), dicit Dominus. ² Illi qui sunt super alios constituti, tantum de illa prelatione gloriantur, quantum si essent in abluendi fratrum pedes officio deputati (cfr. Joa 13,14)¹. ³ Et quanto magis turbantur de ablata sibi prelatione quam de pedum officio, tanto magis sibi *oculos* (Joa 12,6) ad periculum anime componunt.

[V: Ut nemo superbiat, sed gloriatur in cruce Domini]

¹ Attende, o homo, in quanta excellentia posuerit te Dominus Deus, quia creavit et formavit te *ad imaginem* dilecti Filii sui secundum corpus et *similitudinem suam* (cfr. Gen 1,26) secundum spiritum. ² Et omnes creature que sub celo sunt, secundum se serviunt, cognoscunt et obediunt Creatori suo melius quam tu. ³ Et etiam demones non crucifixerunt eum, sed tu cum ipsis crucifixisti eum et adhuc crucifigis delectando in vitiis et peccatis. ⁴ Unde ergo potes gloriari? ⁵ Nam si tantum esses subtilis et sapiens quod *omnem scientiam* (cfr. 1Cor 13,2) haberes et scires interpretari omnia *genera linguarum* (cfr. 1Cor 12,28) et subtiliter de celestibus rebus perscrutari, in omnibus hiis non potes gloriari, ⁶ quia unus demon scivit de celestibus et modo scit de terrenis plus quam omnes homines, licet aliquis fuerit, qui summe sapientie cognitionem a Domino receperit specialem. ⁷ Similiter et si esses pulchrior et ditior omnibus et etiam si faceres mirabilia, ut demones fugares, omnia ista tibi sunt contraria et nichil ad te pertinet et in hiis nil potes gloriari; ⁸ sed in hoc possumus gloriari *in infirmitatibus* nostris (cfr. 2Cor 12,5) et baiulare quotidie sanctam crucem Domini nostri Jesu Christi (cfr. Lc 14,27; Gal 6,14).

[VI: De sequela Domini]

¹ Attendamus, omnes fratres, bonum pastorem, qui pro ovibus suis salvandis crucis sustinuit passionem. ² Oves Domini secute fuerunt (cfr. Joa 10,4) eum *in tribulatione et persecutione*, verecundia et *fame* (cfr. Rom 8,35), in infirmitate et tentatione et ceteris aliis, et de hiis receperunt a Domino vitam sempiternam. ³ Unde magna verecundia est nobis servis Dei, quod sancti fecerunt opera, et nos recitando *et predicando* ea volumus *inde* recipere honorem et gloriam.

[VII: Ut bona operatio sequatur scientiam]

¹ Dicit Apostolus: *Littera occidit, spiritus autem vivificat* (2Cor 3,6). ² Illi sunt mortui a littera, qui tantum sola verba cupiunt scire, ut sapientiores inter alios teneantur et acquirere possint magnas divitias, dantes consanguineis et amicis. ³ Et illi religiosi sunt mortui a littera, qui spiritum divine littere nolunt sequi, sed *sola* verba magis cupiunt scire et aliis interpretari. ⁴ Et illi sunt vivificati a spiritu divine littere, qui omnem litteram quam sciunt et cupiunt scire non attribuunt corpori, sed verbo et exemplo reddunt *eam* altissimo Domino Deo, cuius est omne bonum.

[VIII: De peccato invidie vitando]

¹ Ait apostolus: *Nemo potest dicere: Dominus Jesus, nisi in Spiritu Sancto* (1Cor 12,3); ² et: *Non est qui faciat bonum, non est usque ad unum* (Rom 3,12; cfr. Ps 13,3; 52,4). ³ Quicumque ergo invidet fratri suo de bono quod Dominus dicit et facit in ipso, pertinet ad peccatum blasphemie, quia ipsi Altissimo invidet (cfr. Mt 20,15), qui dicit et facit omne bonum (1Cor 6,12).

[IX: De dilectione]

¹ Dicit Dominus: *“Diligite inimicos vestros, [benefacite hiis qui oderunt vos, et orate pro*

persequentibus et calumniantibus vos]” (Mt 5,44).² Ille enim veraciter diligit inimicum suum, qui non dolet de iniuria quam sibi facit,³ sed de peccato anime sue uritur propter amorem Dei,⁴ et **ostendit** ei ex operibus dilectionem.

[X: De castigatione corporis]

¹ Multi sunt, qui dum peccant vel iniuriam recipiunt, sepe inculpant inimicum vel proximum.
² Sed non est ita, quia unusquisque in sua potestate habet inimicum, videlicet corpus per quod peccat.³ Unde *beatus ille servus* (Mt 24,46), qui talem inimicum traditum in sua potestate semper captum tenuerit et sapienter se ab ipso custodierit,⁴ quia, dum hoc fecerit, nullus alius inimicus visibilis vel invisibilis ei nocere poterit.

[XI: Ut nemo corrumpatur malo alterius]

¹ Servo Dei nulla res displicere debet preter peccatum.² Et quocumque modo aliqua persona peccaret, et propter hoc servus Dei non ex caritate turbaretur et irasceret, thesaurizat sibi culpam (cfr. Rom 2,5).³ Ille servus Dei qui non irascitur neque conturbat se pro aliquo, recte vivit sine proprio.⁴ Et beatus est, **quia** non remanet sibi aliquid, reddens *que sunt Cesaris Cesari, et que sunt Dei Deo* (Mt 22,21).

Sources Chrétiennes (noot) en Cabassi: *qui non retinet*. In Ass werd de oorspronkelijke lezing *qui non remanet* gecorrigeerd in *qui non retinet*. De oorsprong van de verwarring localiseert Paolazzi, 63-64, in de wisseling *quia/qui*, waarbij het eerste de betere papieren heeft. *Qui non remanet sibi* is onzin en roept dus de variant op; *quia* ... niet.

[XII: De cognoscendo spiritu Domini]

¹ Sic potest cognosci servus Dei, si habet de spiritu Domini:² cum Dominus operaretur per ipsum aliquod bonum, si caro eius non inde se exaltaret, quia semper est contraria omni bono,³ sed si magis ante oculos **suos** se haberet vilioem et omnibus aliis hominibus minorem se existimaret.

[XIII: De patientia]

¹² Non potest cognoscere servus Dei quantam habeat patientiam et humilitatem in se, dum satisfactum est **ei**.² Cum autem venerit tempus, quod illi qui deberent satisfacere **ei** faciunt sibi contrarium, quantam ibi patientiam et humilitatem habet, tantam habet et non plus.

[XIV: De paupertate spiritus]

¹ *Beati pauperes spiritu, quoniam ipsorum est regnum celorum* (Mt 5,3).² Multi sunt, qui orationibus et officiis insistentes multas abstinentias et afflictiones in suis corporibus faciunt,³ sed de solo verbo quod videtur esse iniuria suorum corporum, vel de aliqua re que sibi auferretur, scandalizati continuo perturbantur.⁴ Hii non sunt pauperes spiritu, quia qui vere pauper est spiritu, se ipsum odit (cfr. Lc 14,26) et eos diligit qui eum percutiunt in **maxillam** (cfr. Mt 5, 39).

[XV: De pace]

¹ *Beati pacifici, quoniam filii Dei vocabuntur* (Mt 5,9).² Illi sunt vere pacifici, qui de omnibus que in hoc seculo patiuntur, propter amorem Domini nostri Jesu Christi in animo et corpore pacem servant.

[XVI: De munditia cordis]

¹ *Beati mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt* (Mt 5,8).² Vere mundo corde sunt qui terrena despiciunt, celestia querunt, et semper adorare et videre Dominum Deum vivum et verum mundo corde et animo non desistunt.

[XVII: De humili servo Dei]

¹ *Beatus ille servus* (Mt 24,46), qui non magis se exultat de bono quod Dominus dicit et operatur per ipsum, quam quod dicit et operatur per alium.² Peccat homo qui magis vult recipere a

²Paolazzi schrapt het bijbelvers dat nog wel bij Esser te vinden is: *Beati pacifici, quoniam filii Dei vocabuntur* (Mt 5,9).

proximo suo, quam non vult dare de se Domino Deo.

[XVIII: De compassione proximi]

¹ Beatus homo, qui sustinet proximum suum secundum suam fragilitatem in eo quod vellet sustineri ab ipso, si in consimili casu esset (cfr. Gal 6,2). ² Beatus servus, qui omnia bona reddit Domino Deo, quia qui sibi aliquid retinuerit, *abscondit* in se *pecuniam Domini Dei sui* (cfr. Mt 25,18), et *quod putabat habere, auferetur ab eo* (Lc 8,18).

[XIX: De humili servo Dei]

¹ Beatus servus, qui non tenet se meliorem quando magnificatur et exaltatur ab hominibus, sicuti quando tenetur vilis, simplex et despectus, ² quia quantum est homo coram Deo, tantum est et non plus. ³ Vae illi religioso, qui ab aliis positus est in alto et per suam voluntatem non vult descendere. ⁴ Et *beatus ille servus* (Mt 24,46), qui non per suam voluntatem ponitur in alto et semper desiderat *subesse* pedibus aliorum.

[XX: De leto in Domino et de vano religioso]

¹ Beatus ille religiosus, qui non habet iucunditatem et letitiam nisi in sanctissimis eloquiis et operibus Domini, ² et cum hiis producit homines ad amorem Dei *in* gaudio et letitia (cfr. Ps 50,10). ³ Vae illi religioso, qui delectat se in verbis otiosis et *inanibus* et cum hiis producit homines ad risum. Vreemd dat Paolazzi in de titel *vanus* niet door *inanus* vervangt.

[XXI: De inani et loquaci religioso]

¹ Beatus servus qui, quando loquitur, sub specie mercedis omnia sua non manifestat et non est *velox ad loquendum* (cfr. Prov 29,20), sed sapienter providet que debet loqui et respondere. ² Vae illi religioso, qui bona que Dominus sibi ostendit non retinet in corde suo (cfr. Lc 2,19.51) et aliis non ostendit per operationem, sed sub specie mercedis magis hominibus verbis cupit ostendere. ³ Ipse recipit *mercedem suam* (cfr. Mt. 6,2.16) et audientes parum fructum reportant.

[XXII: De correctione]

¹ Beatus servus, qui disciplinam, accusationem et reprehensionem ita patienter ab aliquo sustineret, sicut a semetipso. ² Beatus servus, qui reprehensus benigne acquiescit, verecunde obtemperat, humiliter confitetur et libenter satisfacit. ³ Beatus servus, qui non est *velox ad se excusandum*, et humiliter sustinet verecundiam et reprehensionem de peccato, ubi non commisit culpam.

[XXIII: De humilitate]

¹ Beatus servus, qui ita inventus est humilis inter subditos suos, sicuti quando esset inter dominos suos. ² Beatus servus, qui semper permanet sub virga correctionis. ³ *Fidelis servus et prudens* (cfr. Mt 24, 45) est, qui in omnibus suis offensis non tardat interius *penitere* per contritionem, et exterius per confessionem et operis satisfactionem.

Hier zat volgens P een fout in het archetype die hij corrigeert.

[XXIV: De vera dilectione]

Beatus servus, qui tantum diligeret fratrem suum quando est infirmus, quod non potest ei satisfacere, quantum quando est sanus, qui potest ei satisfacere.

[XXV: Item de vera dilectione]

Beatus servus, qui tantum diligeret et timeret fratrem suum cum esset longe ab ipso, sicuti quando esset cum eo, et non diceret *de eo* aliquid post ipsum, quod cum caritate non posset dicere coram ipso.

[XXVI: Ut servi Dei honorent clericos]

¹ Beatus servus Dei, qui portat fidem in clericis qui vivunt recte secundum formam sancte Ecclesie Romane. ² Et vae illis qui ipsos despiciunt; licet enim sint peccatores, tamen nullus debet eos iudicare, quia ipse solus Dominus reservat sibi ipsos ad iudicandum. ³ Nam quantum est maior omnibus administratio eorum, quam habent de sanctissimo corpore et sanguine Domini nostri Jesu Christi, quod ipsi recipiunt et ipsi soli aliis ministrant, ⁴ tantum plus peccatum habent qui peccant in ipsis, quam in omnibus aliis hominibus istius mundi.

[XXVII: De virtute effugante vitio]

- ¹ Ubi caritas est et sapientia, ibi nec timor nec ignorantia.
- ² Ubi est patientia et humilitas, ibi nec ira nec perturbatio.
- ³ Ubi est paupertas cum letitia, ibi nec cupiditas nec avaritia.
- ⁴ Ubi est quies et meditatio, ibi neque sollicitudo neque vagatio.
- ⁵ Ubi est timor Domini ad *atrium suum* custodiendum (cfr. Lc 11,21), ibi inimicus non potest habere locum ad ingrediendum.
- ⁶ Ubi est misericordia et discretio, ibi nec superfluitas nec induratio.

[XXVIII: De abscondendo bono ne perdatur]

¹ Beatus servus, qui thesaurizat *in celo* (cfr. Mt 6,20) bona que Dominus sibi ostendit et sub specie mercedis non cupit manifestare hominibus, ² quia ipse Altissimus manifestabit opera eius quibuscumque placuerit. ³ Beatus servus, qui secreta Domini observat *in corde suo* (cfr. Lc 2,19.51).